

Број: 03/2-05-34/09
Сарајево, 28. 04. 2009. године

ИЗВЈЕШТАЈ о посјети Републици Бугарској

Делегација Заједничке комисије за надзор над радом ОБАБиХ боравила је у радној посјети Народној скупштини и Националној безбједносној агенцији Републике Бугарске у времену од 26. до 28. марта 2009. године.

У посјети су учествовали:

- Мирко Околић, председавајући,
- Садик Бахтић, члан
- Славко Јовичић, члан
- Садка Ђонко, секретар
- Предраг Николић, стручни савјетник

Циљ посјете био је успостављање сарадње између Босне и Херцеговине и Републике Бугарске у области спровођења парламентарног надзора над обавјештајно-безбједносним службама.

С тим у вези Комисија је првог дана посјете (26. март) одржала заједнички састанак којем су присуствовали:

- Надка Јанкова, председавајућа Комисије за надзор над радом Националне безбједносне агенције Републике Бугарске
- Касим Исмаил Дал, замјеник председавајућег Комисије за унутрашњи ред и безбједност
- Јанко Јанков, замјеник председавајућег Комисије за одбрану
- Атанас Мердјанов, члан Комисије за одбрану.

На састанку су размијењена искуства у раду ових комисија. Представљени су модели њиховог рада, а нарочита пажња посвећена је проблемима у раду комисија.

Надка Јанкова, председавајућа Комисије за надзор Националне безбједносне агенције Бугарске, истакла је да је њихова комисија млада и има само три члана. Њен рад регулисан је пословником.

Надлежности Комисије везане су искључиво за надзор Националне безбједносне агенције. Како је објаснила, прије оснивања ове комисије, надзор над радом Националне безбједносне агенције био је у надлежности Комисије за унутрашњи ред и безбједност.

Међутим, узимајући у обзир специфичности рада Националне безбједносне агенције, одлучено је да се оснује нова комисија. Госпођа Надева истакла је да поздравља иницијативу за одржавање овог састанка те да се нада наставку добре сарадње и убудуће.

Господин Касим Дал представио је рад Комисије за унутрашњи ред и безбједност, рекавши да се ради о сталном тијелу које има 28 чланова те да оно одражава пропорционалну заступљеност свих парламентарних група у Скупштини.

Како је рекао, рад Комисије односи се на област заштите личне и јавне безбједности, заштите основних грађанских права, тајних и личних података, територијалног интегритета и националног суверенитета.

Комисија функционише на принципу разматрања извјештаја које им достави предједавајући Скупштине. Комисија заступа принцип да законодавна власт надзире извршну, те у том смислу, осим редовних извјештаја, влади упућује питања и захтјеве из домена свог рада, а по потреби може спроводити и истраге.

Нагласио је да је Комисија добија доста информација од самих грађана, али и путем медија. Јанко Јанков истакао је важност рада обавјештајних служби у борби против савремених глобалних претњи, али и важност њиховог надзора. Упознао је присутне и са постојањем сталне поткомисије за надзор над радом Војнообавјештајне службе, Државне безбједности и Националне обавјештајне службе Бугарске чији је он предједавајући. Поткомисија се налази у саставу Комисије за одбрану и има три члана.

Комисија за одбрану има 19 чланова и њене надлежности су такође регулисане скупштинским пословником.

Нагласио је сложеност обавјештајне заједнице у Бугарској, недавну прошлост и комунистички режим, као и чињеницу да је парламентарни надзор један од најважнијих фактора заштите људских права од могућег незаконитог дјеловања обавјештајних служби.

Мирко Околић је, надовезујући се на комплексност надзора над обавјештајним сектором, нагласио да је БиХ постигла велики успјех реформом обавјештајне заједнице у којој је од три не тако давно супротстављене агенције формирала једну. Такође, истакао је да је постигнут и велики напредак у успостављању ефикасног надзора над обавјештајном заједницом у БиХ.

Славко Јовичић рекао је да не постоји апсолутна безбједност у свијету и да криминал не зна за границе. Због тога је неопходна међународна сарадња оних који се радом боре против криминала, а ту свакако спада и област парламентарног надзора.

Садик Бахтић истакао је повезаност економске стабилности и безбједности као нераздвојних фактора који утичу један на други. С тим у вези додао је да је с циљем стварања трајне стабилности у региону потребно јачати и економију и успостављати добре економске односе земаља југоисточне Европе. Он је укратко навео све што је БиХ постигла на пољу јачања економије.

Након излагања г. Бахтића домаћини су се сагласили да је то успјех на којем би БиХ могле позавидјети и неке од нових чланица ЕУ.

На крају састанка закључено је да је један од највећих проблема у спровођењу парламентарног надзора над радом обавјештајних служби легислатива, али и недовољно познавање њиховог рада.

Присутни су се сагласили да су управо овакви састанци добар пут да се размјеном искустава у погледу законских рјешења и праксе унаприједи област парламентарног надзора.

На крају првог дана посјете приређена је свечана вечера чији је домаћин била Надка Јанкова.

Другог дана посјете (27. март) Комисија је посјетила Националну безбједносну агенцију Републике Бугарске и Комисију за спољне послове Народне скупштине Бугарске.

У име Националне безбједносне агенције, делегацију је примио замјеник директора Агенције са сарадницима.

Национална безбједносна агенција Републике Бугарске (ДАНС) основана је у децембру 2007. године од бивших обавјештаних и безбједносних агенција - Војне контраобавјештајне агенције, Државне безбједносне агенције и Агенције за техничко праћење.

Агенција је одговорна премијеру. Њена надлежности су контраобавјештајни рад и борба против тероризма и организованог криминала. Такође, задужена је и за примјену закона о заштити тајних података и процес безбједносних провјера.

ДАНС сарађује са другим државним агенцијама за борбу против организованог криминала и до сада је постигла запажене резултате.

Након упознавања представника Агенције са радом Комисије, Мирко Околић поставио је питање у вези са сарадњом ДАНС-а са ОБАБиХ, на шта је помоћник директора за међународне односе одговорила да заједно са ОБАБиХ учествују у Јужноевропској конференцији обавјештајних служби (SEEIC) те да имају прилику размјењивати искуства и информације у оквиру тог форума.

На питања о проблемима са којима се сусрећу у раду, а поготово о негативној перцепцији јавности према њиховој агенцији и недавним инцидентима у којима су учествовали њени припадници, замјеник директора је одговорио да је то сложено питање. Како је рекао, ради се о младој агенцији која још увијек покушава да нађе адекватну стратегију односа са јавношћу као и чињеници да ниједна агенција не може бити имуна на могућности незаконитог рада њених припадника.

У вези са заштитом тајних података, домаћини су истакли да су законом о заштити тајних података и законом о кривичном поступку предвиђене јасне казнене мјере за све оне који открију повјерљиве податке и крећу се од новчаних до затворских казни.

На крају састанка замјеник директора је још једном нагласио да му је задовољство што је имао прилику да разговара са делегацијом Комисије.

Након тога делегација је одржала састанак са представницима Комисије за спољне односе Парламента Бугарске.

Делегацију су примили Јордан Величков и Петар Берон, чланови Комисије.

Они су изразили задовољство због могућности да угосте делегацију из БиХ. Додали су да су и чланови Клуба пријатељства Републике Бугарске и БиХ, те да су помно пратили сва дешавања везано за БиХ у посљедњих неколико година.

Мирко Околић упозано је присутне са радом Комисије и додао да је ова посјета усмјерена ка јачању добрих односа двију земаља како у области парламентарног надзора обавјештајних служби тако и уопште. Славко Јовичић рекао је да сматра да се налази међу пријатељима и да БиХ и Бугарска увијек треба да одржавају пријатељске односе. Изразио је надања да ће Бугарска у наредном периоду подржати БиХ у процесу евроатлантских интеграција и да ће се активно заложити за њен бржи улазак у НАТО и ЕУ.

Јордан Величков рекао је да је дуго година провео у дипломатији и да је седамдесетих година прошлог вијека боравио у Амбасади Бугарске у Београду. Рекао је да сматра да је добар познавалац прилика у бившој Југославији и да све земља бивше Југославије треба што прије да уђу у ЕУ и НАТО.

Изразио је увјерење да представници Бугарске увијек користе прилику да подрже БиХ и њен улазак у ЕУ и НАТО и да ће то радити и убудуће.

У разговору о искуствима Бугарске на путу ка ЕУ, Петар Берон је нагласио да сматра да Бугарска није најбоље ријешила питање коришћења претприступних фондова и да би препоручио да БиХ нарочито о томе води рачуна. Додао је да је значајан дио средстава потрошен ненамјенски.

На крају састанка Мирко Околић позвао је домаћине да посјете БиХ.

На крају посјете делегација је обишла и Амбасаду БиХ у Софији. Том приликом делегацију је примио амбасадор Сифет Поцић.

У разговорима са амбасадором Комисија се упознала са активностима Амбасаде БиХ у Бугарској.

**Председавајући
мр Мирко Околић**